

Navodila za higieno živega srebra

SPREJELA Generalna skupščina FDI, **oktobra 1998** v **Barceloni** v **Španiji**

REVIDIRANO **oktobra 2007** v **Dubaju** v **Združenih arabskih emiratih**

Uvod

FDI izjava o higieni živega srebra vsebuje priporočila o ravnanju s predpakiranim živim srebrom v kapsule in živim srebrom v razsutem stanju. Prednostna tehnika je uporaba predpakiranega živega srebra/zlitine v kapsule. Priporočila, ki veljajo samo za živo srebro v razsutem stanju, niso potrebna, če se ga v ordinaciji ne uporablja.

1. Poznati moramo ključne probleme pri potencialni izpostavljenosti živemu srebru:
 - Izogibajte se neposrednemu stiku kože z živim srebrom ali sveže mešanim zobnim amalgamom.
 - Izogibajte se izpostavljanju naslednjim potencialnim virom hlapov živega srebra:
 - naključno razlitje živega srebra;
 - motnje v delovanju amalgamatorjev;
 - kapsule amalgama, ki puščajo;
 - nepravilno delovanje razpršilnikov živega srebra v razsutem stanju;
 - med drobljenjem;
 - med namestitvijo in kondenzacijo amalgama;
 - med poliranjem ali odstranitvijo amalgama;
 - izhlapevanje živega srebra iz okuženih instrumentov;
 - odprto skladiščenje ostankov amalgama ali uporabljenih kapsul.
2. Vse osebje, ki je vpleteno v ravnanje z živim srebrom in zobnim amalgamom, se usposablja glede možnih nevarnosti hlapov živega srebra in potrebe po upoštevanju dobre higiene živega srebra.
3. Namestite neprepustne, enostavne površine za čiščenje, vključno z brezšivnim podom, ki se dvigne na stene.

4. Delajte v dobro prezračenih prostorih, s pretokom svežega zraka in zunanjim izpušnim sistemom. Če je delovni prostor klimatiziran, redno čistite klimatsko napravo.
5. Uporabite predhodno kapsuliran amalgam za:
 - odpravo možnosti večjega razlitja živega srebra;
 - odstranitev razpršilnika za živo srebro, ki je lahko potencialni vir izpostavljenosti hlapom.
6. Uporabljajte amalgamator s popolnoma zaprto roko in v skladu z mednarodnim standardom ISO 7488.
7. Če je mogoče, obnovite kapsule za enkratno uporabo. Shranjujte jih v zaprtem zabojniku in jih oddajate podjetju za predelavo živega srebra, ki se ukvarja z odpadki amalgama.
8. Pri dodelavi ali odstranjevanju amalgama uporabljajte sisteme za evakuacijo v velikem obsegu (opremljeni s sifonom ali filtri).
9. Očistite amalgamske madeže iz inštrumentov pred toplotno sterilizacijo ali toplotno dezinfekcijo.
10. Izogibajte se segrevanju živega srebra ali amalgama ali katere koli opreme, ki se uporablja z amalgamom.
11. Sledite najboljšim praksam ravnanja z odpadki amalgama:
 - Shranite in pošljite na podjetje za predelavo živega srebra, ki se ukvarja z odpadki iz amalgama:
 - uporabljene kapsule za enkratno uporabo;
 - ostanke amalgama, ki niso kontaminirani z pacientovimi tekočinami;
 - odpadke amalgama, ki so onesnaženi z pacientovimi tekočinami, kot so amalgamski ostanki iz restavradorjev po odstranitvi;
 - sifon, ki vsebuje odpadke amalgama;
 - filtre vakuumske črpalke ali druge naprave za zbiranje amalgama, če vsebujejo amalgam;
 - izpuljene zobe, ki vsebujejo amalgamne obnovitve (če podjetje za reciklažo potrebuje izpuljene zobe, ki jih je treba razkužiti, jih razkužite s potopitvijo v dezinfekcijsko sredstvo, preden jih reciklirate skupaj z odpadki iz sifona).
 - Ne odlagajte amalgama v kontejnerje za biološko nevarnost, kontejnerje za kužne odpadke ali redne smeti.

- Uporabljajte čistila za sesalne cevi (npr. čistila, ki ne vsebujejo klora), ki zmanjšujejo raztapljanje amalgama.
- Za izpiranje čistilnih naprav ne uporabljajte belil ali drugih čistil, ki vsebujejo klor.
- Uporabite separator amalgama, ki je skladen z mednarodnimi standardi ISO 11143, tako spoštujete okoljske predpise.

12. Očistite katerokoli razlitje živega srebra (ne glede na velikost):

- Dvignite kapljice s pomočjo lepilnega traku ali injekcijske brizgalke.
- Zmešajte majhno razlitje živega srebra (manj kot 10 g) s prahom iz zlitine, da dobite amalgam in nastale odpadke odložite v odpadno posodo.
- Uporabite komercialne komplete za čiščenje živega srebra za upravljanje večjih razlitij (10 g ali več).
- Nikoli ne uporabljajte sesalnika katerekoli vrste.
- Ne uporabljajte gospodinjskih čistilnih sredstev.
- Ne zlijte ali dovolite, da bi živo srebro šlo v kanalizacijo.
- Za čiščenje živega srebra ne uporabljajte metle ali čopiča.
- Preprečite, da bi se osebe, katerih čevlji bi se lahko onesnažili z živim srebrom, sprehajale ali zapustile razlitje, dokler niso odstranjeni predmeti, kontaminirani z živim srebrom.

13. Ravnanje z živim srebrom in njegovo uporabo je treba močno odsvetovati. Če pa se uporablja, potem:

- Zmanjšajte količino živega srebra, ki jo imate shranjeno.
- Shranite ga v trpežne, tesno zaprte posode.
- Posode shranite v dobro prezračevanem prostoru, stran od katerega koli vira toplote.
- Uporabljajte opremo za živo srebro in amalgam le na območjih z neprepustnimi in primerno obarvanimi površinami, tako da sta razsuto živo srebro ali presežek amalgama omejena in je čiščenje olajšano.
- Skrbno ravnajte z živim srebrom v razsutem stanju, da zmanjšate možnosti razlitja (npr. uporabite lij, ko živo srebro dodajate v mešalnik, postavite pladenj pod raztopino za živo srebro).

- Uporabljajte samo kapsule, ki med združevanjem ostanejo zaprte.
Opomba: to lahko preverite tako, da kos lepilnega kirurškega traku zavijete okoli stika obeh polovic kapsule in opravite preskusno mešanico. Če živo srebro pušča, se po odstranitvi na traku pokaže črna črta
- Pazljivo upravljajte z razpršilci za živo srebro.
- Izberite ustrezno razmerje med zlitinami in živim srebrom, da se čim bolj zmanjša potreba po odstranitvi presežnega živega srebra pred namestitvijo.
- Redno preverjajte razpršilnike živega srebra, da ne puščajo.
- Po uporabi preglejte razpršilno odprtino za živo srebro, če so tam ostanki živega srebra. Morebitne kapljice živega srebra je treba odstraniti, kot je opisano v priporočilu 12.
- Preverite v zobni ordinaciji, če so prisotni hlapi živega srebra, po možnosti letno ali po čiščenju razlitja.